

Dimensionerings-gyseren

KUmentar i Universitetsavisen, d. 20. november 2014

Af rektor Ralf Hemmingsen og prorektor for uddannelse Lykke Friis

I Hollywood-film er 2'eren og 3'eren ofte dårligere end 1'eren. Men dimensionerings-gyseren er en "omvendt Hollywood". Uddannelsesministerens tredje model er klart bedre end den første. Det nye grundlag for forhandlinger om dimensioneringen er bedre end slemt. Når denne KUmentar udkommer, er vi i forhandlinger med ministeren om KU's forslag til udmøntning. Så sagen er ikke helt lukket.

Men KU står klart bedre, end da uddannelsesministeren bekendtgjorde sin første stive og en-dimensionelle model. At kunne bestemme optaget er centralt for et universitet, der ønsker, at mange fag skal kunne befrugte hinanden. Så det var nødvendigt, også i medierne - uden omsvøb - at fortælle om konsekvenserne af dimensioneringen, ikke mindst for de humanistiske og naturvidenskabelige fag.

Vi vil gerne takke for de mange kvalificerede og fyndige bidrag til debatten, som KU's ledere, forskere og studerende – og universitetets samarbejdspartnere – har leveret. KU har haft en tydelig stemme i debatten, også blandt universiteterne i Danmark.

Det er lykkedes at få ændret de mest indgribende dele af ministerens første model: Den reelle dimensionering på bachelor sker nu på et lavere niveau og bliver indfaset langsommere – ikke mindst fordi kandidatloftet først skal indfries fra 2018-2020. Ministeren har definitivt bekræftet finansieringen af de bachelorer, der jo har retskrav på at tage en kandidatuddannelse. Vi har skabt plads til nogle af de internationale kandidatstuderende, som ellers ville komme i klemme. Vi har fået mere fleksible rammer til selv at præge dimensioneringen. Og ordningen skal evalueres om tre år. Hovedresultatet er mindre detailstyring og mere rammestyring – og noget nærmere den model, som universiteternes rektorer foreslog i marts. Omend dimensioneringen fortsat vil være af et større omfang.

Nu er vi i gang med en vanskelig proces. For med fleksibiliteten følger også ansvar. KU skal selv være med til at bestemme, hvor de 883 færre pladser på bacheloruddannelserne skal findes de næste fire år. Dekanerne skal udarbejde et fælles forslag. Det er en svær ledelsesopgave med mange ubekendte, som i den bedste af alle verdener ville kræve mere tid og grundigere analyser. Ministeriets frist er særdeles kort – 1. december. Vi håber, at ansatte og studerende vil vise forståelse for disse svære arbejdsforhold, der kun vanskeligt kan gå hånd i hånd med ministerens ønske om medinddragelse.

Lige nu står vi midt i stormen. Men forløbet omkring dimensioneringen giver anledning til refleksion. For det første er den politiske vilje til at blande sig i universitetets maskinrum stor. Det udfordrer universitetslovens idé om selvstyrende universiteter. For det andet er det uforenligt med universitetets natur, som er langsigtet ligesom forskningen, hvis politikerne bedriver stop-go politik - det ene år skal optaget presses op, det næste ned. Endelig er det ikke befordrende for en reformproces, hvis man undlader at tage hovedaktørerne med på råd, før man udsender en model.

Alt dette håber vi, at politikerne vil komme i hu, når de søsætter nye politiske initiativer, der rører ved selve universitetets kerne. Det gælder for eksempel den såkaldte "omkostningsanalyse", som ministeren har sat i gang. En analyse som - måske - skal munde ud i en reform af taxametersystemet, som selvfølgelig har meget stor betydning for universiteterne.

Da uddannelsesministeren præsenterede det som i uni-slang er blevet kaldt "Sofie 3", sagde hun: *"Det har været en lang proces at nå hertil. Vi har haft mange møder, og vi har drukket meget kaffe. Og det skal man bare huske at gøre"*. Det kan vi kun tilslutte os. Hellere før end siden.